

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Félévre — 6 „
 Helyben házon kívül:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévre — 12 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévre — 15 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszadrágát
 vagy megférése nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Magyarországi árak 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 1.

A második indemnyti.

Ámbár Magyarországon évtizedek óta indemnyivel, költségvetés nélküli felhatalmazással intézik a liberális kormányok az ország ügyeit, de a parlamentáriszmus természetéből következik, hogy az indemnyti csak rendkívüli kiegészítő eszköz, melynek igénybe vétele azt jelenti, hogy nem normális a parlamenti helyzet.

Vagy inkább állapot, — mert csakugyan megáll a parlamentáriszmus gépezete, nem működik rendszeresen, nem végzi idejében a maga dolgát.

Ennek az »állapot«-nak az oka pedig az volt, hogy a kormányok nem adtak idejében dolgot a parlamentnek, három, négy, sőt — mint legutóbb és minden ok nélkül történt — öt hónapos vakációkra küldték a honatyákat. Másik oka pedig az volt, hogy a költségvetési vita foglalta le a parlament működésének háromnegyed részét.

Évek hosszú során át alig végzett a parlament a költségvetésen kívül egyebet, mint viczináliákat, államkölcsonöket, konverziókat és a terminushoz kötött ügyeket. Ezeknek elintézése képezte a Tisza korszak összes államférfiui működését. Wekerle és Bánffyék egyházpolitikával töltötték az időt.

Szociális törvényhozásra és más hasonló igazi államférfiui alkotásokra, a nép védelmére Darányi és Széll előtt aktív államférfi alig gondolt, csak az ellenzéki

vezérek, különösen a volt nemzeti párt korifeusai hangoztatták azokat.

Most az eddigi »állapot«-hoz egy harmadik járult, a mi még hosszabbá tette ezt az állapotot; az obstrukció, mely már három hónapot felemésztett a parlament drága idejéből.

Nem czélunk ezuttal az obstrukció keletkezésével és jogos vagy szükséges, avagy szükségtelen vagy czéltalan voltával foglalkozni, csak rámutatunk arra, hogy ez az obstrukció abba a helyzetbe kergette a kormányt, hogy most már közelgő az első, négy hónapos, indemnyti vége, — másodsorú kér ilyen rendkívüli felhatalmazást, ismét négy hónapra, vagyis augusztus végéig.

Ha már az első, egy-két hónapos indemnyti is abnormalis dolog, beteges állapotnak a jele, mit mondjunk a második négy hónapos indemnytiről?

Maga Széll Kálmán is úgy nyilatkozott a bizottságban, hogy a kormány érzi a helyzet komoly voltát, tudja azt, hogy ez nem normális dolog, számot vetett vele s éppen ezért kéri az újabb felhatalmazást, nehogy törvényellenes helyzetbe keressék a nemzetet.

Vajon mi lesz ezzel szemben az ellenzék álláspontja? Az ellenzéki vezérek nyilatkoztak ugyan a bizottságban, de még nem beszélhettek pártjuk nevében, mert a pártok még csak ma és holnap fognak konferenciákat tartani. Kossuth, Rakovszky és Szederkényi élesen nyilatkoztak ugyan a kormány ellen, de obstrukciót nem jelentettek be, ilyesfélért csak Barabás beszédéből lehet kiolvasni.

Hogy Barabás, a ki úgy látszik az indemnyti ellen is obstrukciót akar szervezni, fogja-e a Kossuth-párt pénteki értekezletén a többséget maga köré gyűjteni vagy Kossuth Ferencz? — ezen fordul meg a válság igazában.

Barabás is éppen úgy kijelentette tegnap, mint a többiek, hogy nem Széll ellen irányul a küzdelem, hanem a katonai javaslatok ellen. Itt tehát Széll lemondása nem segítene a helyzeten, mert a következő szabadelvű kormány éppen úgy szembe találna magával az obstrukciós ellenzékkel, mint a jelenlegi, s éppen olyan válság előtt állana, mint a Széll kabinet, mely magasabb szempontokból nem ejtheti el a katonai javaslatokat. Engedményeket e tekintetben Széll utódja is éppen oly kevéssé tehetne, mint Széll nem tehet.

Igy fogva fel a helyzetet, nem tarthatja czélszerűnek az ellenzék az újabb indemnyti megobstruálását, — hacsak attól nem tart, hogy a négy hónapi indemnyti alatt feloszlatja a kormány a parlamentet, s új választásokat rendel el. De ha az ellenzék bizik benne, mint számtalanszor hangoztatta, hogy a katonai javaslatok kérdésében vele tart az ország népe, akkor nincs oka félni ettől sem. Sőt ha nem Széll ellen irányul az obstrukció, akkor inkább azt kell óhajtania, hogy Széll vezesse az esetleges új választásokat, mint ismeretlen utódja, aki esetleg egy újabb Bánffy-féle ember is lehet.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A régi magyar egyházi énekekről.

A Katholikus Szabad Liceum 1903. márcz. 20-iki
 matinéjára írta dr. Sromethy Géza.

(Vége.)

Nem hagyhatom említés nélkül azt sem, hogy a mint általában a vegyes énekkar a legideálisabb formája a többszólamúságnak, úgy régi énekeink is legszebbek vegyes karra alkalmazva, ott is négy szólamban. Négynél több, tehát 5, 6, 7 vagy 8 szólamú összhangosításra általában nem alkalmasak és az eredmény egyáltalában nem áll arányban azzal a rendkívüli nehézséggel, melylyel egy ilyen sokszólamú homofon összhangosítás össze van kötve. A folytonosan éneklő többszólamú *chorus* az ünnepélyesség színezete dacára könnyen túltöltöttséget és egyhangúságot ered-

ményez. (Előadott példa gyanánt az »Óh dicsőséges asszonyosság« kezdetű régi ének hat és nyolcz szólamú összhangosításban.)

A miket a régi magyar egyházi énekekről eddig elmondottam, azok mind csak külső tulajdonságokat érintettek u. m. énekeink melodikus szerkezetét s azok harmonikus alakjait, melyek egytől egyig külsőségek. Formák, melyek nem magyarázzák a szellemet, a hangulatot, a lelket, szóval azt a mély, titokzatos életet, mely ezen énekekben lüktet. Pedig csodálatos varázsuk valódi oka és forrása a *lélek*, az *élet*, a mély, áhítatos keresztény léleknek és életnek meleg lehelete. Ez, és egyedül ez: *spiritus et vita*, lélek és élet. Ez érzik, ez árad, ennek fénye és melege sugárzik ki a merev diatonikus formákból. Ez a sugár lelkedbe világít. Ez a melegség átjárja, megreszketteti benned a belső, misztikus élet idegszálatát s önkénytelenül érzed, hogy imádkoznod kell.

Ne mondja senki, hogy a régi énekek fellelőzése és azok korhű összhangosítása

visszaesést jelentene a zeneművészetben. Tudom, hogy minden művészet halad, fejlődik, törtet előre. Az emberi geniusz egyre merészebben bontogatja ki diadalmas szárnyait. Töri, zuzza, döngeti a régi korlátokat; a művészetek határait tágitja, életükbe új elvek, új gondolatok, új eszmék fényét varázsolja. Am az egyház Isten országa a földön. Onnan szállott le Tőle, odavezet Hozzá. *Non est de hoc mundo*. Nem e világból való. *Külön alkotmánya, külön szervezete, külön művészete, külön esztétikája van.*

Mikor a századok szent és halhatatlan királya bevonult ebbe az országba, hogy örök időkre szánt trónját felállítsa benne, nem vitt magával semmit a világból; sem erkölcsi elveket, sem szellemet, sem izlést, sem esztetikát. Mindabból, a mit a világ adhatott neki, egyedül csak azokat a nagy, mély, mélyeseket tartotta meg kezében, lábain és szívében. *Örök emlékül. In perpetuum rei memoriam.* A földön, melyet e megsebzett szent lábak érintet-

ÖZV. JÜNGLING JÓZSEFNÉ

állandó nagy raktára

varrógép, kerékpár, alkatrész- és felszerelésekben

NAGYVÁRAD, Fő-utca (Bazár-épület).

Nagy választék **acetylén lámpa, lég-töltő és gummiköpenyben** s. b. Szakszerűen berendezett **NAGY JAVÍTÓ MŰHELY.** — Emalírozás, nickelés és bármint javítások pontosan és jutányosan eszközöltnék.

Carbit napi árban!

A legjobb gyártmányú
 Rössler és Jauernig Ausztria, Seldi- és Neumann-f. le
kerékpárok

vannak állandóan a nagy raktáron.

Becses pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

207.

Öz. Jungling Józsefné.

Az aradi gör. kel. püspök megerősítése.

A hivatalos lap tegnapi száma első helyen közli az aradi új görög keleti román püspök, **Papp I. János** megerősítéséről szóló királyi kéziratot. Ezzel tehát végleg meg van oldva az aradi gör. kel. püspöki szék ügye, mely annyi sok viszályt okozott a románság körében **Mangra** megválasztása idején, s mely végtül oda fejlődött, hogy Ő Felsége **Mangrát** nem erősítette meg s új választást rendelt el. Az újabb választáson **Papp I. János** protoszcincellus nyerte el a szavazattöbbséget, s most már királyilag megerősítve elfoglalhatja néha Goldis helyét.

Az új püspököt megerősítéséről **Molnár** miniszteri tanácsos tudatta távirati úton. **Papp** legközelebb Bécsbe megy s **Wlassics** vallás- és közokt. miniszter jelenlétében leteszi az esküt, Ő Felsége kezébe. Az eskütétel után **Nagy-Szebenbe** utazik, hol **Metianu** érsek-metropolita felszenteli püspökké. Ezt követi az ünnepélyes beiktatás **Aradon**, a mikor az új püspököt a metropolita megbízottja **Popea** karánsebesi püspök fogja székébe iktatni. **Papp** Jánosnak az a kívánsága, hogy az installáció minél egyszerűbben menjen végbe. Az egyházi szertartás után az új püspök a küldöttségeket fogadja az aulában, aztán diszebed lesz. A beiktatási ünnepély a gör. kel. husvét utáni héten április 19--26-ika között fog lefolyni.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 1.

Elnök: **Apponyi** Albert gróf.
Endrey Gyula jegyző felolvassa a választás városi interpellációk jegyzékét. Ezek közül az elhunyt **Molnár** Józsiásét törlik.
Rakovszky István napirend előtt kijelenti, hogy tegnapi felszólalásában **Rosenberg** Gyulát illetőleg tévedett.
Feilitzsch Arthur báró bejelentette, hogy a pénzügyi bizottsághoz a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslat tárgyalásakor indítványt nyújtott be írásban. **Barta** Odön ezt tárgyalatni nem engedte, mert nem személyesen nyújtotta be az indítványt. Ebben házszabálysértést

lát, a melyet a Ház elnökének jelent be orvoslás okából.

Apponyi elnök kijelenti, hogy egyelőre mit sem tehet, amíg a bizottság jelentését nem kérte be.

Rakovszky, **Rátkay**, **Barta** Odön, **Holló** és **Feilitzsch** felszólalása után elnök kijelenti, hogy a jelentést sürgősen fogja bekérni a bizottságtól.

Lengyel Zoltán személyes kérdésben beszélt. Tegnapelőtt egy állítására azt mondta a kormányelnök, hogy: »így szokás rágalmazni.« Kéri a kormányelnököt, magyarázza meg szavait.

Szell Kálmán kormányelnök kijelenti, hogy **Lengyel** azon állításán ütközött meg, hogy: »a miniszterelnök ur mindent letagad.« Az ily támadást joga van visszautasítani, mert ő semmit sem utál úgy, mint a testi piszkot és a hazugságot. (Zajos éljenzés a jobboldalon).

Lengyel Zoltán szerint a sérelmes kifejezés egyszerű nyelvbottlás volt, melyet beszéde folyamán helyreigazított. (Derűtség a jobboldalon).

Ezután a napirendre, a katonai javaslatokra tértek át.

Putnoky Mór az első szónok, aki nemcsak közjogi szempontból utasítja vissza a javaslatot, hanem azért is, mert nagy terhet ró a nemzetre. Foglalkozik a hadsereg felszerelésével, ellátásával. Bizonyítja a magyar ezredeknek jogosultságát a magyar vezényleti nyelvhöz. Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a szélsőbalon).

Bartha Miklós beszéde.

Bartha Miklós: legelőször is azzal a váddal foglalkozik, hogy az ellenzék terrorizálja a többséget. Konstatálja, hogy a kiegyezés óta mindig egy párt alkotja a többséget, ami természetellenes állapot: azóta új szükségletek támadtak, melyeknek meg kellett volna már dönteni a régi többséget. Gyakran hivatkoznak arra, hogy a kiegyezést szabad választás útján alakult parlament kötötte meg. Ez igaz, de a választásnál hirdetett program és a törvényhozás termében megvalósított politika között részint hézag, részint ellentét támadt. Mondják, hogy az 1869 választás az 1867. kiegyezést igazolta. De aki így itél, az nem veszi tekintetbe a körülményeket.

Bartha ezután élénk színekkel ecseteli a **Bánffy**-féle választást. **Bánffy** ez országot meghódította pénzzel, erőszakkal, s azt mondta: övé az ország. (Élénk tetszés a balon.) Mi volt a Tisza-lex? Az a **Cesaren-Wahnsinn!** Nem jut eszembe magyar kifejezés. Az hatalom, mely nem erkölcsi alapon jutott a többséghez, hanem a főispáni hivatalos apparátus által összehozva.

Attér az 1901-iki *szabadválasztásra*. A többség ethikai alapja igen kitágult. Akarata előtt nyugodtan kell meghajolni. De két dolog figyelemreméltó. Igaz, hogy a központi hatalom alkotmányosan gondolkodott, de a kuria ítéletei bizonyítják, hogy a periferiákra nem hatott el ez az alkotmányos felfogás. A másik, hogy a katonai terhek emelését a választáskor nem hirdette a kormány és többsége. Pedig a kormány tudta ezt. **Kaas** Ivor bebizonyította, hogy már rég el volt az határozva. A kormány azonban hallgatott vele. Jog, törvény és igazság jelszava alatt ment a választás. A kisebbség erőszakoskodik? Nem! A kisebbség fékezi a többséget, fölvilágosítja alkotmányosan, ez nem erőszak, ez alkotmányos küzdelem!

Attér a javaslatra magára. Van-e rá szükség. Kijelenti, hogy létszámemelésre szükség nincs. Semmi hódító vagy védő háborúra kilátás nincs. Foglalkozik a külpolitikai helyzettel. Romániában a hangulat teljesen ellenünk van. **Mikó** Ratiu, a mi ellenségünk meghalt, a senatus és kamara elnöke kondoleáltak **Ratiunak**. De mikor nálunk nagy emberek meghaltak: nem kondoleált senki Romániából.

Az óriási fegyverkezés, a tulságos nagy tömegek arra való, hogy saját sulyuk alatt összeroskadjanak, nem egyéb az, mint cézári parádé. (Taps a szélsőbalon.) Ha pedig több ujoncz kell, ne használják el a legénységet szolgáltnak, hiszen a katonatisztek fizetését fölemelték, tartanak maguknak szolgáltnak. A legényeket katonának sorozták be, nem szolgáltnak.

Ugron Gábor: Kuttyákat mosni!

Bartha Miklós: Ne használják fel ezeket szolgáltnak s lesz elég ujoncz.

Az ifjuság küldöttsége Apponyinál.

Budapest, ápr. 1.

A tegnapi megállapodás szerint gróf **Apponyi**-nak ma délelőtt 9 órakor kellett volna az ifjuság küldöttségét fogadni. Csak hogy már tíz órára járt az idő, amikor az összes hazai főiskolák ötven tagu küldöttsége a képviselőházban megjelent. A küldöttséget **Kossuth** Ferencz, **Holló** Lajos és **Lengyel** Zoltán képviselők várták az elnök fogadószobájában. Az ifjak közül néhányan diszmagyarban voltak. **Apponyi** megjelenésekor harsány éljenzéssel fogadták.

Holló Lajos ezután a kérvényt rövid beszéd kíséretében átadta **Apponyinak**.

tek, a világ mérhetetlen térein, hova ezeknek az átlukgatott kezeknek áldása elért, merre ennek az átalvert szívnek szeretete elhatott, az emberi szellemekben egyszerre csodálatos virágfakadás indult meg. Hullanak özönnel, dicsőséges király lábaihoz kétezer év óta hullanak a virágok, oltára számolyát, szentélye falait egészen elborítják a keresztény szellemek csodavirágai, a művészetek örök, nagy alkotásai. Amde az egyház — e virágésőben is nagy, mozdíthatatlan kőszikla — odaáll a művészek elé és azt mondja nekik: én bennem a *Krisztus szelleme él, én tudom, mit kíván. Nekem a világ izlése, esztetikája, művészeti irányai és iskolái nem imponálnak. Nekem más izlésem, más esztetikám, más művészetem van. Mutassátok nekem szellemetek virágait! Hadd látom érzik-e, árad-e belőlük az örök élet illata, reszket-e kelyhökben a kegyelem életének harmatcseppje, megcsillan-e rajtuk tulvilág napjának ha csak egy sugára?*

És a hogy egyenkint kezeibe veszi őket, finom, meleg ujjainak érintésétől elfonnyadnak legott az emberi szenvedélyek kábító illatát lehelő, riktó virágok. Eldobja, szentélyéből kisépri őket. Dudvák, maszlagok. Az örök élet-hez semmi közük. Ilyenek nem kellene a **Krisztusnak**.

Az egyház nem művészeti iskola. Iskola ugyan, de az örök élet iskolája. A művészeteket ápolja, szereti ugyan, de csak úgy és annyiban, ahogy és amennyiben őt a lélek üd-

vözítésének nagy, örök művészetében támogatják. Ehhez a nagy gondolathoz kell alkalmazkodniok a művészeteknek, ha az egyház csarnokaiba be akarnak vonulni. Mindegyiküknek, legyen az költészet, festészet, szobrászat, építészet vagy zeneművészet, le kell mondaniok tulajdonságaik bizonyos összegéről, hogy belőlük egyházi művészet lehessen. Az egyházban nem lehet céljok az, hogy technikájok valamennyi raffinéit, mesterfogásait, bravúrjait kifejtsek és csillogtassák, hanem csak az, hogy segítsenek az egyháznak jelemelni, odavezetni a *lelkeket — Krisztushoz*.

Kimondom nyíltan, hogy a modern egyházi népelemek — kevés kivétellel — e magasztos földadat betöltésére képtelenek. Sem hangulatartalmuk, sem formájok, sem összhangzati képleteik nem alkalmasok erre.

Hangulat-tartalmuk erősen *individuílis*, melodikus formájuk tulságosan puha, harmoniájuk mesterkelt és szenvedélyes jellegű. Pedig a népének a *tömeg éneke* akar lenni. Az imádkozó keresztény lélek vallásos hangulatának hü kép-mását kell föltüntetnie. Nem specifikálva, nem egy meghatározott individuum lelki világára szoritkozva, hanem mindenkihez szólva, mindenki lelkét imádságra hangolva. A zeneszerzőnek nincs joga ahhoz, hogy az Istenházában imádkozó hívek ezreire a maga egyéni érzelmeit, örömet, szomorúságát, pessimizmusát, lelki világa szintelen, skeptikus vagy sivár hangulatát ráerőszakolja. Ha ezt teszi, visszaél helyzetével

és olyanforma bünt követ el, mint az, aki védtelen, megkötözött embert bántalmaz.

Nincs helye az egyházi énekekben az érzélgős, édeskés és émelgős hangulatoknak sem. A templom szent hely. Ott az öröklét nagy földadatainak megoldása vár a hivekre. Mikor oda belép a keresztény ember, úgy érzi, mintha valami bűvös, láthatatlan kéz végigsimítaná homlokát. Ez az érintés kiveri fejből az élet apró kérdéseit. Elfelejt mindent, csak azt látja, hogy ott áll az örökkévalóság peremén, egyedül, szemközt az Istennel, kezében az örök sors-vető kockával, melynek egyik oldala életet, másika halált jelent. Az élet e nagy retentő komoly pillanatában, midőn a hívő lélek érzi, hogy sorsa Isten keze tartotta mérlegének egyetlen moccanása életté vagy halállá tud változtatni számára egy egész örökkévalóságot, mi értelme lehet ránézve egy énekeknek, melyből hívságos, kicsinyes földi érzelmek hangja szólal meg? Nem kell-e szükségképpen bosszankodnia a léhaság ez érzélgős hangjain, az örökkévalóságra teremtett lélek áhitatának e hitvány karrikaturáján?

Ha a modern népelemek erősen egyéni hangulatáról és összhangosításuk szenvedélyes jellegéről fogalmat akarsz alkotni, Mt. Hallgatóm, figyeld meg az újabb halotti énekek dallamait és azok modern-stíliú összhangosítását. Micsoda vigasztalan fájdalom sikoltása üti meg füleidet! Csupa idegszaggató szűkített heted hangzatok! Csupa sötétség! Mintha csak a meg-

— Ebben a mozgalomban — mondta Holló a többi között — az ifjuság nemcsak idealizmusával, de erélyével és méltóságával is mindnyájunkban tiszteletet gerjesztett maga iránt. A jövőt illetőleg is nagy súlyt kell helyeznünk az ifjuságra, mert néhány év múlva ezek az ifjak fogják a társadalomban a vezérszerepet vinni.

Apponyi Albert a következő beszéddel válaszolt:

Ifju barátim! Szíves megjelenésüket mint az ifjuság őszinte barátja, örömmel vettem és mint ilyen szólok önökhöz néhány szót. Az ifjuság közéletünk minden nevezetesebb pillanatában mindenkor kifejezést adott érzelmeinek és e ténykedése mindenkor különböző megítélésel találkozott. Rendesen csak magasztalták azt, akiknek törekvéseit előmozdította és azok tettek ellene kifogást, akiknek céljaival ellenkezett. Nagynevű államférfaink hol az egyik, hol a másik álláspontra helyezkedtek, aszerint, amint az egyik vagy a másik helyzetben voltak. En, aki már állásommal fogva is teljes elfogulatlansággal és tárgyilagossággal vagyok köteles itélni, bár azt tartom, hogy az ifjuság első és főfeladata a haza érdekében kifejtendő munkásságra értelmi és erkölcsi erőket gyűjtöni, nem tehetek az ifjuság érzelmenyilvánítása ellen kifogást és azért annak kifejezését szívesen átvesszem. De legyen szabad önöket ifju barátaim arra a határvonalra figyelmeztetnem, amelyen innen megvilátozásuk jogos és rokonszenves, amelyen túl azonban nem jogossá és ellenszenvesé válnék. E határvonalon innen van a kegyelet, hazafias felbuzdulás, a politikai rokonszenves törvényes és békes nyilvánítása, e határon túl volna minden olyan fellépés, mely a törvényhozás előtt való meghódolásnak, a törvényes hatalmak iránti engedelmességnek, a törvényhozók elhatározási szabadságukkal szemben tanúsítandó feltétlen tiszteletnek nagy alkotmányos elveit csak érinteni is látszanék. Ne lépjék túl soha ezt a határvonalat, különösen most, miután nálam, mint a népképviselő elnöke előtt megjelenvén, nem személyemnek, hanem ennek a nemzeti képviselőnek adták meg a tiszteletet. Ebben a biztos reményben szívesen láttam önöket. (Lelkes éljenzés.)

Az ifjak küldöttségét ezután a karzatra vezették fel.

A város és a villamos vasut.

— A jogügyi és a világítási bizottság ülése. —

Még mindig kétes, lesz-e Nagyváradnak villamos vasutja. Az egyezkedési tárgyalások, a mint a tegnapi eseményekből sejteni lehet, — nem biztatnak reményekkel. A közuti mereven ragaszkodik feltételeihez, melyek a város szempontjából — legalább a többség szerint — aligha akceptálhatók.

Nagyvárad város jogügyi és világítási bizottsága tegnap délután 3 órakor a városháza tanácstermében együttes ülést tartott, melyen Rimler Károly polgármester elnöklése alatt jelen voltak: Bordé Ferencz, dr. Hoványi Géza, Mihály Adolf, dr. Sarkadi Lajos, Stern Hermann, Gerő Armin, Száhlender Károly, Tóth Márton, Kőszeghy József, Pekanovits Imre, Dús László, Károly Irén, dr. Ragány János, Aloöder Béla jegyző és mint meghívott szakértő dr. Hoór Mór, a Ganz-gyár igazgatója.

A polgármester ismerteti a közuti vasutal kötendő áramszolgáltatási szerződés jelenlegi fázisát. Bejelenti a polgármester, hogy a világítási bizottság egyik szakértő tagja, Károly Irén dr. aggályainak eloszlására két fővárosi szakértő meghallgatását kérte, a kik megállapítsák, hogy az áramszolgáltatási árakra nem fizet-e rá a város. A szakértők dr. Hoór Mór tanár, továbbá Schlatter Alfréd és Schattel Vilmos budapesti szaktekintélyek írásban megküldték szakvéleményüket.

Ezek után megkezdtek az új szerződés tárgyalását. A közuti vasut a 4. pontban kihagyni kéri a motor szót, egyszerűen kocsikilómétert kér bennhagyni. A bizottság azonban ragaszkodik az eredeti »motorkocsikilóméter« szóhoz, mert így könnyebb az ellenőrzés.

Az áramtelepnek a vasut üzemnagyobb-dása esetén szükséges kibővítésének költségeire a vasut kijelenti, hogy az újabb költségeket amortizációs kölcsönrel, évi 1500 koronás részletekben megtéríti a városnak, de az új gép kifizetés, illetve a szerződés tartamának 65 évnek lejártával az ő tulajdonába megy át.

Hosszas vita indult meg e tárgy körül. Kőszeghy József nem tartja helyesnek a közuti megállapítását, más módot ajánl, például 20 év alatti törlesztést évi 2400 koronával. Komlóssy József a kibővítéssel járó fenntartási költségek tisztázását kéri. Hoór Mór dr. szakszerű felvilágosításokat ad. A város nem meríti ki a kibővítés költségeit a vasut hozzájárulásával, mert

személyzet szaporítás is szükséges, de esetleg a gőzgép nagyítása is. Leghelyesebb formának találja a megoldásra, ha a város felméli a minimális fogyasztási garanciát évi 300 ezer hektowatttról 400 ezer hektowatttra, az így elért szaporodást fordítsák aztán a kibővítési költségek fedezésére. Ez ellen a közuti vasut sem állíthat föl ellenérveket, így a város a praeliminált 36 ezer korona helyett 42 ezer korona fogyasztásról lesz biztosítva. Kőszeghy József az előnyt készpénz megtérítésben kívánja a közutival szemben. Szokoly Tamás, Károly Irén dr., Hoványi Géza dr. hozzászólásai után Hoór Mór dr. és Kőszeghy József tették meg észrevételeiket, kimutatva, hogy a többlet beruházásokat csak a vasutüzemre vonatkozó költségek-ből lehet kihalatani.

A bizottság ezek után a közuti feltételeivel szemben kimondotta, hogy a pontot változatlanul meghagyja, de a további költségek biztosítására a minimális fogyasztást 400 ezer hektowatttra kívánja fölemelni.

Az üzembehelyezés megkezdésének időpontja tárgyában támadt kis vita után a szerződés érvénybelépése, hatálya és tartamának kérdése következett, a legvitásabb pont. A közuti vasut azt a pontot kéri felvenni a szerződésbe, hogy annak tartama megszűnik, ha a társaság más hajtóerőt kíván alkalmazni a villamos erővel szemben.

Károly Irén dr. nem fogadja el e pontot, károsnak tartja a város szempontjából. A vasut évtizedek múlva több áramot vesz igénybe, csak akkor tudják kárpótolni a mai minimális árakat. Nehogy két szék közé essék a város, ki kell használnia a nagy fogyasztót.

Hoór dr. osztja Károly nézetét, nem szabad kiereszteni a fontos fogyasztót. Epen a társaság kérte a szerződés hatályát kitolni, követelni kell a 65 évet.

Kőszeghy József azt vitatja, hogy idővel esetleg a városnak lesz érdekében a vasutól szabadulni. Amennyiben a vasut garantálja a kártérítést, számolni kell a körülménnyel.

Mihály Adolf a város érdekeit tartja szem előtt, esetleg 20 év múlva felbontható lesz a szerződés, ha az összes befektetések egy része, pl. egyharmada fedeztetik.

Hoór dr., Szokoly Tamás, Sarkadi Lajos, dr. Hoványi Géza, dr. Komlóssy József beszéltek még pro és kontra e kérdéshez.

Szavazás után a bizottság úgy döntötte el a szerződés tartamának megállapítását, hogy 20 év múlva, 8 évi előleges felmondási idővel 100 ezer korona megváltási összeggel felbontható a szerződés minden oldalról.

Hoór Mór dr. a Ganz-gyár igazgatója ismételi a már szóban is előterjesztett véleményét, hogy a megállapított egységárak mellett Nagyvárad város megkötheti a szerződést a közuti vasutal, nem fizet rá az önköltségekre. Eltér az ő véleményétől a másik két szakértő, Schlatter Alfréd és Schattel Vilmos szakvéleménye. Azt állítják, hogy a 8—12 filléres egységárak mellett Nagyvárad város évente 8500 korona ráfizetéssel szolgáltat áramot a villamos vasutnak.

A bizottság a különböző szakvéleményeket tudomásul vette, a gyűlés 7 órakor ért véget. A bizottság határozatait a tanács a husvét után tartandó rendkívüli közgyűlés elé terjeszti döntés végett.

UJDONSAGOK.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ösmerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség

semmisülés örök éjszakája borulna a világra! Sehöl egy kis fény, sehöl egyetlen sugára keresztény reménységnek! Pedig a halál jogarárt összetörte Krisztus! Hatalmának vége! Nem örök éjszaka többé, csak árnyék, mely az életet kísérel! Nem ur többé, csak szolgál, ki arra van kárhoztatva, hogy az örökkévaló király örök katonájaként a sirokra borulva őrizze a halottakat — az élet számára.

A mi mesterünk Krisztus. Nekünk nem kell sem *Stoa*, sem *Epikur*, sem *Fopper*, sem *Carneri* filozófiája! Mi a halál vasfüggönyétől nem félünk. A mi szemeinket felszerelte Krisztus Röntgen sugarakkal, melyek vason, sziklán, halálon és siron keresztül hatolnak. Azért e függönyön keresztül is látjuk átderengeni, kibontakozni az örök élet nagy perspektíváját. Hiába gördül le e vasfüggöny, hiába jelentik nekünk az emberiség *Bajazzói*, hogy vége a komédiának: »la comedia e finita« mi nem hiszünk nekik, mert tudjuk, hogy ott tulnan folytatódik az élet, ott a függöny mögött, ott kezdődik a »Divina Comedia«, a nagy, komoly, fölséges isteni színjáték!

Nincs tehát semmi értelme azoknak a kétségbeesett, mélységesen szomorú halotti énekeknek a koporsók mellett. Isten ujjai fényt szórnak, virágot hintenek a koporsókra. »Ein weisser Glanz ruht über Land und Meer« — mondja Göthe. Fényözönben uszik az egész mindenség. A »lux perpetua« fehér sugarai bevilágítanak a megváltott emberiség életébe, be-

hatolnak a sirok fenekére. E fényözönben nincs skepsis, nincs kétségbeesés, nincs halál, csak élet és mindenütt élet, szines, illatos, napsugaras élet! . . .

Régi magyar énekeinkben ennek a »lux perpetua«-nak világa dereng, ennek a szines napsugaras életnek illata árad, melódiai hullámaiban a Krisztus arczának vonásai tükröződnek, »Krisztus beszédének accentusa« csendül ki azokból.

Azért ezekhez visszatérni nem visszaesés, nem hanyatlás; inkább haladás, ujjászületés, a keresztény áhitat szellemének dicsőséges renaissance volna! Bár ütne ez ujjászületés órája mennél előbb! Bár felhangzanának újra templomainkban buzgó eleink szépséges énekei! Nyomukban bizonyára több áhitat töltene el a sziveket s talán több áldást is tudnánk leesdeni velök erre a mi szegény hazánkra.

Kegyes szt. László király sirja fölött állva úgy gondolom nem végezhetem előadásomat mással, mint az ő tiszteletét zengő lendületes szép régi magyar énekekkel, az ő áldásába ajánlva mindazokat, kik előadásom megtartásában önzetlenül, sok fáradozással közreműködtek, különösen kérve áldását a magyar egyházi nép ének ujjászületésének szent és nagyfontosságú ügyére! (Előadatott »Aldott legyen Isten« kezdetű ének szt. László királyról.)

o. a. m: D. Gl.

bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Czélünk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Biharmegye érdekeit védve, e mellett hűtökre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

TAJÉKOZTATO.

Apr. 5. Közlegelő birtokosok közgyűlése d. e. 9 órakor a régi városházán.

April 5. A tisztviselők »Otthon«-ának közgyűlése d. u. 4 órakor.

Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zártnepélye.

* Két városi közgyűlés. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága kétszer ül össze április hónapban. Jövő csütörtökön, április 9-én lesz Nagyvárad rendes havi közgyűlése. A tárgysorozat elég kicsi, jelentéktelen ügyekből áll, úgy hogy egy délután befejezhető lesz, de nem is folytatható másnap a husvétii nagy hét miatt, másnap nagypéntek lesz. Mindjárt a husvétii ünnepeket követő napokon, szerdán vagy csütörtökön, 15-én vagy 16-án rendkívüli közgyűlésre hívják egybe Nagyvárad városatyáit. Két fontos és sürgős városi közügy eldöntése teszi szükségessé a rendkívüli közgyűlést, a villamos vasut dolgában a közgyűlés, végső döntése és a szikviz fogyasztási adó házikelésének előkészítése.

* Kinevezés. A pénzügyminiszter Szabó Kálmán nagyváradai pénzügyi számgyakornokot a sátoraljai helyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez ideiglenes minőségű számtisztító nevezte ki.

* Kossuth arcképe az új közgyűlési teremben. A Szent László-terem emelkedő impozáns városháza közgyűlési termét régebbi határozatból kifolyólag tudvalevőleg Kossuth Lajos életnagyságu arcképe is fogja díszíteni, hogy örök időre éljen emlékezete közöttünk a nemzet nagy fiának. A kép elkészítésére vonatkozólag Rimler Károly polgármester több jeles arcképfestővel lépett érintkezésbe, sőt Kossuth Ferencz véleményét is kikérte ez ügyben. A kiküldött bizottság ma, csütörtökön délután 5 órakor a városházán gyűlést tart, melyen Rimler polgármester bejelenti intézkedéseit, a kép elkészítése tárgyában folytatott tárgyalá-

sait, s ennek alapján a bizottság véglegesen határoz, hogy kivel festesse meg a város Kossuth arcképét.

* A villamos telep kéménye. A városi villamos telep körkéményének felépítésére, — mint jeleztük, — két ajánlat érkezett a városhoz. A két ajánlat közül a Custodis-czég ajánlata volt kedvezőbb, ezt ajánlotta Kőszeghy József főmérnök előterjesztése alapján elfogadásra a villamos felügyelő bizottság. A tanács tegnapi ülésében a Custodis czégnek adta ki a vállalatot.

* Iparvasut közgazgatási bejárása. Multkorában megirtuk, hogy Wilgeroth Alfréd magdeburgi nagygyáros nem messze Belényestől Szuricsón hatalmas vegyészeti gyárat állít fel, a mely gyár a nagyváradi gör. kath. püspökség tulajdonát képező erdők faanyagát fogja feldolgozni. A vállalat iparvasutat is fog építeni a Galbinára, a melynek közgazgatási bejárását holnap tartja meg a kiküldött bizottság Miskolczy Ferencz alispán elnöklete alatt. E végből az alispán ma délelőtt Belényesbe utazik, s egyuttal a vármegye által fentartott közkórházat vizsgálja felül. Innen átmegy az alispán Szudrics községbe az iparvasut közgazgatási bejárására.

* Eltűnt flucska. Tegnapelőtt eltűnt a Kossuth-utca tájékán egy 11 éves fiú gyerek, név szerint Reisinger László. Ismertető jeleisze mekék haja szőke. Ruházata sárga téli kabát, fekete kalap, fekete czipő és szürke harisnya. Az elveszett gyerek anyja kéri azokat, kik a gyerek hollétéről felvilágosítást tudnak adni, a rendőrségnél jelentsék azt be.

* A Barátok új temploma. A lerombolt olasz-i plébániai templom újjáépítési terveit a káptalan főtisztii hivatala építkezési engedély iránti kérelmével, mint már említettük, a tanács elé terjesztette. A városi tanács tegnapi ülésében elhatározta, hogy mielőtt megadná az építkezési engedélyt, véleményezés végett kiadja a terveket a szépítési és közlekedési bizottságnak. A tanács a templom építése elé akadályokat gördít, mert hogy a Sal Ferencz-utca szabályos szegletet kapjon.

* Megzavart betörési kísérlet. A Zöldfa-utczán levő Veisz Gyula és társa czég ékszerész üzletének kirakati vasrendőjét az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek megrongálták s rajta meglehetősen nagy részt vágtak. A minden valószínűség szerint betörési szándékkal működő tettesek munkáját Grenó István rendőr zavarta meg, aki éjjeli 2 óra tájt ez utvonalon szolgálatot teljesített. A megriasztott tettesek elmenekültek.

* A városi közgazgatási bizottság ülése. Nagyvárad város közgazgatási bizottsága ma, csütörtökön délután 3 órakor a városházán dr. Beöthy László főispán elnöklete alatt gyűlést tart.

* Felvétel a vakok kolozsvári intézetébe. Kolozsvárott most nyílt meg a vakok országos intézete, hova tanítás végett 4—16 éves gyermekeket vesz fel az intézet igazgatósága. Az érdeklődő szülőket értesítjük, hogy részletes felvilágosítás végett Lőrinczy Gyula tb. rendőralkapitányhoz forduljanak (13. számú szoba.) A kik fölvetelre igényt tartanak siessenek a jelentkezéssel, mert a felvétel határideje e hó 15-én már lejár.

* A műtárlatból. A Fekete Sas termében levő műtárlat rendezősége tudatja, hogy ápril 7-én a zár-ünnepélyt tartja meg a rendezőség. A műtárlatra ma egész nap 50 fillérért kaphatók a belépti jegyek.

x Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a

Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 108

Tavaszi újdonságok megérkeztek

Roth M. utóda

kalap és uri divat üzletébe.

Férfi, női, gyermek czipők, férfi és fiú kalapok nagy választékban.

Színes és fehér ingekben nagy raktár és méret után is készíthetők. 109

x Tisztelettel hívjuk fel az olvasó közönség szives figyelmét Mezey Dezső műlakatos és toronyórás lapunk mai számában közölt hirdetésére.

Igazságszolgáltatás.

Elítélt párbajozó. Emlékezetes még az a párbaj, mely a múlt évben Gráczter tiszthelyettes és Bíró Lajos a Szabadság volt segédszerkesztője között történt.

E párbaj miatt tegnap tárgyalta a törvényszék tanácsa, s Bíró Lajost párbajvétségért 10 napi államfogházra ítélte.

Lökötök Megyeszerte működő lótolvajok felett itélkezik most a törvényszék.

Popa János, Bunyik János, Topse Nyegra, Boszgan Demeter állandóan szervezett bandával lopkodták össze a lovakat, hogy a megye másik szélén a vásárokon eladogassák.

Két lovat Hercs József pojánai kocsmárostól is elloptak és a tenkei vásáron próbáltak tudni rajtok, de rajta vesztettek, mert nem tudták igazolni a lovakat s gyanút keltett, hogy olcsó pénzen iparkodnak szabadulni a lovaktól. Az igazgatóság folyamán akadtak, a kik felismerték a pojánai kocsmáros lovait. A csendőrök nyomozása aztán kiderítette, hogy egy szervezett lótolvaj banda fejei a tettesek.

A tegnapi tárgyaláson mintegy 25 tanút és károsultat hallgattak ki Fassie bíró előtt. Ma folytatják a tárgyalást, a vádat Korn Lajos, a védelmet Zigre Miklós képviselik.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Koldusdiák.

Péntek: Lotti ezredesei.

Szombat: Virág Lidi (Pintér Imre darabja, a Pintér pár búcsuzása.)

Vasárnap délután: Angot asszonya leánya. este: Virág Lidi.

Búcsuzások. Ha formális, hivatalosan hirdetett búcsuzások nincsenek is, búcsu estéek a főszézon utolsó estéi. A távozó színészek utolsó föllépéseit fölhasználja a publikum, hogy az ő sok kedves és emlékezetes estéket szerző színészeitől búcsut vegyen. Ma, csütörtökön este a Koldusdiák ban utoljára lépnek fel M. Rédey Szidi s Márkus Aranka. M. Rédey Szidi még vasárnap délután is föllép aztán *Angot asszony leányában*. Pénteken Amon Margit búcsuzik. Szombaton és vasárnap Pintér Imre bemutatásra kerülő új darabjában, a *Virág Lidi*-ben a Pintér-pár, H. Novák Irén, Heltay Jenő stb. búcsuznak. Hétfőn a kóristák tartják jutalomjátékukat.

A kóristák jutalomjátéka. A karszemélyzet jutalomjátéka alkalmával, ápril 6-án hétfőn színre kerülő *Czigány népszimben*, nelyben a czim szerepet *Szentgyörgyi István* a kolozsvári nemzeti színház művésze játssza, — mint értesültünk, — a szerepek kiosztása a következő: Peti — Szarvasi, Rózi — László Irén, Kurta — Szathmáry, Rébék asszony — Benkő I., Evi — Kulinyi Mariska, ki ebben a szerepében búcsuzik el a színházba járó kö-

zónságtól, Gyuri — Perényi, Márton gazda — Bérczi. Erdekesé teszi az előadást László Irén Rózsija, mivel először játssza Rózsia szerepét, a karszemélyzet iránti szíveségből a művésznő. — Az előadást bérletszűnetben rendes helyárok mellett tartják meg.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 195.

Bérlet 164 sz

Ma csütörtökön, 1903 április 2-án:

Koldusdiák.

Operette.

S Z E M É L Y E K :

Palmatica Novalszka, grófné —	T. Pogány Janka
Laura) leányai — —	Márkus Aranka
Broniszlava) — —	Kulinyi Mariska
Ollendorf ezredes, krakkói kor-	Heltai Jenő
mányzó — — — —	
Wagenheim, őrnagy — —	Szathmáry Arpád
Henriczi, százados — —	Perényi József
Bogumil Malachovszky, zenegróf	Bognár J.
Ján Janitzky) egyetemi	Pintér Imre
Rimanovsky Simon) hallgatók	M. Rédei Szidi
Enterich, tömőczmester — —	Bérczi Gyula

HELYÁROK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Szőnye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr., Tálalás, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszinten 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, április 3-án:

Amon Margit búcsúfellelével.

Lotti ezredesei.

Operette.

Közönség köre.

Nyilatkozat. A »Nagyvárad« 74-ik és a »Nagyvárad Napló« 74. számában a városi butorzat pályázata alkalmából cikkek jelentek meg, a melyek a városháza butorzatának kivételére — az én nevem teljes mellőzésével — Kováts Kálmán urat jelzik »egyedül megbízhatónak«. — Távol áll tőlem, hogy akár Kováts Kálmán ur, akár bárki másnak tehetségét kétségbe vonni akarnám, de eddigi műasztalosi tevékenységem és sikereim nem szolgálták rá, hogy amikor megbízható műasztalosról van szó, akkor a nyilvánosság két helybeli organuma az én mellőzésemmel egyedül egy másik céget ajánljon.

Ha a pályázaton mint olcsóbb nyertes lehetek, akkor éppen olyan megnyugvással lehet azt a munkát reám bízni mint bárki másra, bár sajnálatomra a tervezés nem lett reánk, műasztalosokra bízva, a mikor pedig bő alkalom nyílt volna a nemes versenyre.

A reklamhoz nem értek, mert csak munkáimmal terjesztem híreimet. De a felpanaszolt cikkekkel szemben kénytelen voltam az engem ért mellőzés ellen felszólalni annál is inkább, mert a faiparosok szakrajziskolájának 3 év óta kiegészítő tanára vagyok és így iparostársaim között műszakilag én is igényt tarthatok a megbízhatóságra.

Szabó Károly,
mű-asztalos.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör választmányi gyűlése.

A katolikus kör választmánya tegnap délután Palotay László praelátus elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen Bereczky Géza, Gálbory Sámuel, Papp Imre, dr. Schweiger Ede, Csobánczy Lajos, Balázsovich Jenő, id. Jellinek Ferencz, dr. Némethy Gyula és Imrik Gusztáv titkár voltak jelen.

A gyűlésen ezután az egyesület folyó ügyeit intézték el.

A legelőbirtokosok gyűlése.

A nagyváradi-olasz felosztott közlegelő birtokosai mint gazdaközönség közgyűlését folyó év április hó 5-én, vasárnap délelőtt 9 órakor az olasz régi városháza sorozó termében (Fő-utcza, 706-ik szám) tartja meg, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak.

Az ülés tárgyai:

1. Elnöki jelentés.
2. Az intéző választmány jelentése.
3. Az 1902. évi szárszámadás.
4. A vagyonleltár.
5. Az intéző választmány újbóli választása.
6. Esetleg előterjesztendő indítványok.

Nagyvárad, 1003. ápril 2.

Szokolay Tamás,
intéző választm. elnök.

Értesítés. A Magyar Országos Pinczér-Egyesület nagyváradi választmánya tisztelettel értesíti t. tagjait, miszerint f. hó első hetében ejti meg az ügyvezető választást, melyről a választmányi tagok külön értesítettek.

Egyidejűleg felkérjük a t. tagtársakat tagdíjaik pontos befizetésére miután csak így lehetséges eredményt érni.

Más választmánytól érkezett tagok változásait, vagy újonnan belépni óhajtok felvételei az előkésznél eszközöltnak.

A választmány nevében

Klein Adolf
titkár.

Dolgos Ignác
elnök.

TAVIRATOK.

A képviselőházból.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) Reich Aladár interpellált, hogy a miniszterelnök miért korlátozza a közigazgatási gyűlések nyilvánosságát.

Szell Kálmán válaszol, hogy az ifjuság rakoncátlan viselkedése tette szükségessé a nyilvánosság megszorítását.

Samassa érsek bibornoksága.

Budapest, ápr. 1. (Saj. tud. táv.) A Neue Freie Presse értesülése szerint Samassa érsek bibornoki rangra emelése befejezett tény, s ezzel megoldást nyert a Schlauch biboros halálával megüresedett magyar biborosság betöltése.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) Ma folytatta a pénzügyi bizottság az indemnity tárgyalását.

Berzeviczy Albert a szólásszabadság tultengését kívánja meg orvosolni.

Szell Kálmán: Az ellenzék az alkotmány megőrzésére a szólásszabadság tultengését találja jó eszköznek, pedig az

obstrukcióval csak az ex-lexbe kényszerítik az országot. A szólás szabadság ilyen tultengése a házszabályok revízióját fogják szükségessé tenni. A kormány kitart a katonai javaslatok mellett, ha az ellenzék nem hagy fel az obstrukcióval bekövetkezik az ex-lex. A mi pedig annyival is szomorubb, mert Olaszország a kereskedelmi szerződések megújítását követeli s a kormány bujkálni kénytelen.

Barabás Béla kijelenti, hogy fenntartja tegnapi álláspontját, mert Szell is mint Bánffy az ex-lex-el fenyegetőzik.

Rakovszky István kijelenti, hogy az indemnity javaslatokat a néppárt nem obstruálja meg.

Apponyi lemondása.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) A Zeitschrift szerint Apponyi Albert gróf lemondani készül házelnöki méltóságáról, s 30-ad magával kilép a szabad-
elvű pártból.

Az angol királyné utazása.

Kopenhága, márczius 31. Az angol királyné ma este ideérkezett. Megérkezésekor Keresztély király, az özvegy czárné és a királyi család többi tagjai fogadták. (M. T. I.)

A pestis.

Konstantinápoly, április 1. Minie egyiptomi tartományban a Maga mellett lévő bédunia tanyákon márczius 26-ika óta négy pestises megbetegedés fordult elő két halálesettel. A közegészségügyi tanács négy napig vesztegárt rendelt el az Alexandriából jövő szállítmányokra. (M. T. I.)

Zavargás Mitroviczában.

Pétervár, márczius 31. Az orosz távirati ügynökség jelenti: Biztos forrásból közlik, hogy márczius 30-án arnóták támadták meg Mitrovicza városát, de a török csapatok két órai harc után nagy veszteséggel visszaverték őket. A török kormány az aidini vilajetből egy hadosztályt küldött Albániába. Az arnóták zavargása miatt a konstantinápolyi orosz nagykövetet utasították, hogy a portánál e élyes lépéseket tegyen avégre, hogy az albánokat féken tartsa. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 229

— Parancs szerint cselekedett, mentet e a vajda.

— Ne beszélj nekem ilyesmit, vajda. Ma ismerem — és tudom, hogy nem akarta végignézni az én előttem való megalázkodásokat. Nagy mákvirág ökolme! De ami másnál nem maradna büntetlenül, az néki nem okoz bajt, mert én nagyon szeretem, igen jó barátom.

Kisiel elámulva nézett, Chmielnickij pedig ismét Skrzetuskihoz fordult:

— Hát aztán tudod-e, hogy miért szeretlek téged?

Skrzetuski a fejét rázta.

— Azt hiszed azért, mert Omehukban kiszabadítottál a guzsából? Akkoriban én még szegény ördög voltam s úgy hajszoltak, mint a vadat! Látod nem azért. És akkor neked egy gyűrűt adtam, amelyben a Krisztus sirjéről vett por volt. Te ökör pedig nem mutattad nekem a gyűrűt, amikor a kezembe kerültél — hagy-

talak hát futni — most aztán nem vagyok az adósod. Nem is ezért szeretlek. Azért vagy a jó barátom és azért tartozom néked köszönettel.

Skrzetuski megint csodálkozva tekintett Chmielnickijre.

— Nézd, hogy bámulnak! — szólt a hetman, mintha csak valaki egy negyedikhez beszélne. Majd elmesélem néked, hogy mit hallottam Csechrynba, amikor Besawkukból Tuhaj béggel oda mentem. Mindenütt kérdezősködtem a régi ellenségem, a Csaplinski felől, de nem tudtam megtalálni. Hanem hallottam, hogy mit cselekedtél véle az első találkozásunk után! Hogy a gallérjánál és nadrágjánál fogva kidobtad az ajtón és véresre verted, mint valami kutyát.

— Igazad van, ezt cselekedtem.

— Oh, ez nagyon derék! Okosan tetted! Én különben még összejövök veled? Mire valók volnának ezek a tárgyalások és egyezkedések? A kezeim közé kerül még és ellátom a magam módja szerint, legalább is olyan tisztességesen, mint te bántál véle.

Kisielhez fordult és elbeszélte neki az egész esetet.

— A nadrágjánál és a gallérjánál fogva emelte fel, mint valami rókakölyköt és az ajtón keresztül az utcára hajította.

Nevetni kezdett, úgy, hogy a hálószoza visszhangzott belé.

— Vajda uram, hozass inni valót. Innom kell a barátomnak, ennek a nemes lovagnak az egészségére.

Kisiel az ajtón kiszóit és szolgálja csakhamar három, pálinkával megtöltött poharat hozott be.

Chmielnickij kocczintott a vajdával és Skrzetuskival, aztán ivott. Az arcza földerült, jó kedv fogta el és a hercezeghez fordulva, így kiáltott:

— Kérj bármit, amit akarsz.

Skrzetuski elvörösödött, mély csönd állott be.

— Ne félj! Az én szavam nem pusztaszellő. Kérj bármit, csak ne a Kisiel javára.

Chmielnickij részeg fővel is mindig tudta, hogy mit cselekszik.

— Ha szabad a hozzám való jó indulatodat kihasználnom, hát akkor igazságot kérek tőled. Egyik tisztet jogtalanul járt el velem szemben.

— Lefejeztetem! szólt haragosan Chmielnickij.

— Azt nem kérem. Engedd meg, hogy párviadalt vívjon velem.

— Lefejeztetem! ismételte a hetman. Ki volt az a vakmerő?

— Bohun!

Chmielnickij szeméi szikráztak, aztán az öklével homlokára ütött.

— Bohun? Bohun meghalt. Károly azt írta nekem, hogy párbajban esett el Skrzetuski elámult. Sagloba tehát ez egyszer mégis igazat mondott.

— Mit vétett ellened Bohun? kérdezte Chmielnickij.

Skrzetuski még jobban elpirult. Nem akart a félig részeg hetman előtt a hercegegről beszélni, mert attól félt, hogy valami megbocsájtathatlan sértést kell majd meghallgatnia. Kisiel a segítségére jött.

— Nagyon komoly a dolog. Nekem Brsoovski kapitány beszélte el. Bohun elrabolta ennek a lovagnak a menyasszonyát, hetman, elrejtette és senkisének tudja, hogy hová?

— Hát keresd meg! — szólt Chmielnickij.

— Kerestem a Dnyeszter mellett, mert ott rejtette el, de nem találtam. Azt hallottam azonban, hogy Kij-wbe akarta vinni, mert ott akart megesküdni vele. Engedd meg, hetman, hogy Kij-wbe mehessek és ott kereshessük. Egyebet nem kérek.

— Te az én barátom vagy, te megverted Csaplinskit, megengedem tehát, hogy odamenj és ott keresd, ahol csak akarod. Én majd kiadom a parancsot, hogy az, akinél a hercegleányt elrejtette, vezesse őt hozzád. Adok néked menlevelet, meg írást is a metropolitához, hogy ő is keresse a kolostorokban. Az én szavam nem pusztaszellő.

Igy szólt, aztán kinyitotta az ajtót és behívta Wyhovskit, hogy megírassa véle a parancsot és a levelet. Csarnotát, habár hajnali négy óra volt, elszalasztotta a pecségyűrűjéért. Dsiedsahla hozta a menlevelet, Doniec pedig azt a parancsot kapta, hogy kétszáz lovassal kísérje Skrzetuskit Kijewbe, sőt esetleg tovább is, az első lengyel táborig.

Másnap Skrzetuski elindult Perejeslawból.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.

Szabott árak!

China-ezüstgyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja a most érkezett, 1903. évi mintákban dusan felszerelt raktárt, u. m. étszerek, asztalterítékek gyertya- és karos gyertyatartók, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, diszártyák művészes kivitelben. Nászajándékok, verseny és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben.

Angol és francia china-ezüst GYÜRÜK egyedüli elárúsítója Bihar-, Hajdumegye és Erdély részére nagyban és kicsinyben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Már mindenki tudja,
hogy a LEGJOBB

beszélőgépek csakis

Ifj. Sonnenfeld József

üzégnél kaphatók

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Előnyös részletfizetési feltételek! 208

Ujdonság! Kemény öntésű hengerek, melyeknek tartóssága felülmúlhatatlan. Továbbá EREDETI AMERIKAI FELVÉTELEK!

! Bármelyik kívánt ének vagy zenedarab kapható!

Szabászati tanfolyam

Tisztelettel értesitem az intelligens hölgyközönséget, hogy hatóságilag engedélyezett

szabászati és varró tanintézetet

nyitottam intelligens hölgyek részére.

Szabni, rajzolni, ruhát és fehéreneműt varrni alaposan tanítok.

Mindenki varrhat magának.

Angol, francia ruhák, kosztümök, blousok és gyermek ruhák legelegánsabb kivitelben készíttetnek.

Szíves pártfogást kér

özv. Eszéky Gyuláné.

186.

Lukács György-utca (Kőfaragó) 28. sz.

Uj czipőüzlet!

Aranyi Albert

kizárólagos czipő áruháza

Nagyvárad, Fő-utca,

Huzella M. céggel szemben 194.

Különlegesség

férfi, és női

gyermek czipőkben.

Szolid kiszolgálás! Szabott árak!

Uj czipőüzlet!

KÖZGAZDASÁG.

A rétek helyes ápolása fokozza azok termőképességét. Magyarország állattenyésztésének a jövőben fontosabb szerepe lesz, mint valaha volt. Szarvasmarha kivitelünk már most is igen jelentékeny s az országnak elsőrangú bevételi forrása, az Ausztriával megkötendő kereskedelmi és vámszerződés azonban a külföldről behozandó állatokra oly magas vámot vet, a mely a behozatalt jóformán lehetetlenné teszi, Ausztria-Magyarországnak huszal való ellátása tehát jóformán kizárólag Magyarország feladatává válik. Igaz ugyan, hogy Németország is magas vámmal igyekszik magát elhárítani a bevitt, még sem fogja teljesen nélkülözhetni a magyar hizott marhát, mert hasznosságát saját maga nem képes fedezni, s így a külföldi minőségű magyar hizott marhát nem fogja nélkülözhetni. Meg van tehát a kilátás arra, hogy különösen hizott szarvasmarháink a jövőben nagyobb keresletnek fognak örvendeni, mint most. Meg kell tehát bennünk lenni a törekvésnek, hogy ezen magasabb keresletet kielégíthessük. Ennek első feltétele, hogy az eddignél több mesterséges takarmányt termesszük, hogy rézeinket az eddignél több gondnal s jobban ápoljuk.

A rétek gondos ápolása öntözésben, boronálásban és trágyázásban áll. Ezen tényezők czélszerű alkalmazásával megkészszerzeni, megháromszorozni lehet réteink termését.

Az öntözés vajmi kevés helyen alkalmazható, ahol azonban az öntözés alkalmazható, ott azt okvetlenül tenni kell, mert ez a leghatásosabb termésfokozó eljárás. Az öntözési berendezéshez szükséges elmunkálatokat és ter-veket az állami kulturmérnöki hivatalok díjtalanul készítik el.

Minden olyan helyen, hol az öntözés nem lehetséges, mulhatatlanul szükséges a boronálás, mert ezzel szellőztetjük a talajt, elősegítjük a levegőnek a talajba való behatolását, s egy-szersmind megóvjuk a rétet a bemohosodástól. Igaz ugyan, hogy a borona egyes növényeket ki is tép, a fűfélék azonban igen buján tenyésznek, reprodukáló képességük igen nagy s így a borona fejlődésüknek csak hasznára van. A boronálást vagy ősszel a fagyos időket meg-előzőleg, vagy tavasszal akkor kell eszközölni, mikor a fagy csak 2—3 ujjnyira engedett ki, mert később az állatok igen összetapossák a rétet s kárt tesznek benne.

A gondos ápoláson kívül a rétek bőséges trágyázást is igényelnek, a mely célra jobb ugyan az ősz, de különösen a gyorsabban ható műtrágyák tavasszal is jó eredménnyel alkalmazhatók.

Rétekre kétség kívül legjobbak a műtrágyák. A méz-, foszforsav és kálinitrogén már kevésbé szük-éges — elegendő pótlásával nem-csak a hozamot lehet az eddiginek háromszo-rosára emelni, hanem ezzel a széna minősé- gét is jelentékenyen fokozhatjuk.

A badeni nagyhercegségben 32 helyen végrehajtott trágyázási kísérlet adatai szerint két éven át átlag mindkét évben 84 mm. széna- termés-többletet adott hektáronként a trágyá- zott parcella a trágyázatlannal szemben s került I. mm. széna-többlet 32 fillérbe, nem is számítva a széna jobb minőségét. A széna mi- nősége ugyanis a műtrágyák használatára mint- egy varázsütésre megjavul s a réti növényzete teljesen átalakul. A rossz minőségű savanyu fűvek helyét jobb, tápanyagban gazdagabb édes fűvek és nitrogén gyűjtő here félék foglal- ják el.

Ne mulasztjuk el tehát réteinknek a fent vázolt módon való megjavítását meg- kezdeni.

Értéktőzse.

Budapest, április 1.	
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, április 1.	
Buza októberre	7.88
Buza áprilisra	7.86
Tengeri	6.21
Rozs okt.	6.86
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. április 1-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	121.45
Magyar koronajárdék	92.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	99.50
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	200.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	158.75
Osztrák járadék papirban	100.35
Osztrák járadék papirban	100.35
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	101.—
Osztrák államsorsjegyek	154.—
Osztrák magyar bank részvény	15.98
Magyar hitelbankrészvény	785.50
Osztrák hitelintézet részvény	694.—
Párisi vista	95.80
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.—
Londoni vista	289.75
20 márkás arany	23.42

Forgalmi kimutatás 1903. márcz. hó 31-ről. Tiszta buza körülbelül 250 hltr. Két-szeres buza 70 hltr. Rozs 120 hltr. Arpa 180 hltr. Zab 300 hltr. Tengeri 400 hltr. Burgonya 110 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 74 drb. Félhizott — drb. Sovány — drb. Süldő — drb. Malacz — drb. Hizott marha — drb. Jármos ökör — drb. Fejős tehén — drb. Borju — drb. Bivaly — drb. Juh és kecske — drb. Ló 848 drb.

A szerkesztőség felől:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1246—1903. eln. sz.

Pályázati hirdetés.

Biharvármegye és Nagyvárád város főispánjának 210/903. sz. intézménye alapján Nagyvárád város törvényhatóságánál üresedésbe jött utmesterei állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom ennelfogva mindazokat, akik ezen élethossziglani kinevezés által betöltendő, nyugdíj jogosultsággal egybekötött, 800 korona évi fizetés és 200 korona lakbér illetménnyel javadalmazott törvényhatósági utmesterei állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket dr. Beöthy László főispán urhoz *f. évi április hó 30-ik napjának d. u. 5 órájáig* anynyival is inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkező kérvények figyelembe vétetni nem fog.

Megjegyeztetik, miszerint ezen állás elnyerésénél az 1873. évi II. t-cz. értelmében a kiszolgált altisztek előnnyel bírnak, továbbá, hogy az utmesterek szolgálati viszonyaira és minősítésére vonatkozó szabályrendelet 1. §-sa értelmében, amennyiben olyan pályázó nevezetné ki, aki a szabályszerű képesítési vizsgálatot még nem tette volna le, az illető — a képesítés megszerzéséig, de legfeljebb egy évig ideiglenes minőségben lesz kinevezve.

Nagyvárád, 1903. márczius 24-én.

Rimler Károly,
polgármester.

Hirdetés.

A város közönsége a köz- és magánvilágítás ellátására a városi villamos mű kiépítését megkezdte, s azt folyó évi december hó 15-ik napján a közhasználatnak át fogja adni.

Évtizedek óta érezte városunk közönsége a magánvilágításnál az egészséges verseny hiányát s évtizedek óta viselte azon nagy terhet, a melyek a világításnál a magánfogyasztók vállaira nehezedett.

Ezen akartunk segíteni akkor, amidőn a légszuszgyárral kötött szerződést felmondottuk s a világítás ellátására villamos telepet rendeztünk be, s a telep kezelését házilag eszközöljük.

Czélünk, hogy a város egész területén, a külső városrészekben is villamos fényvel legyen ellátva a közvilágítás, hogy a villamos áramot — mely minden eddigi világításnál szebb, jobb, megbízhatóbb s olcsóbb, — a város minden polgára használhassa.

Midőn ezen városi vállalatot létesítettük, számítottunk a város minden polgárának támogatására; mert a vállalat a városi polgárok tulajdona, annak hasznát, előnyeit a város minden lakosa élvezi.

Önmagunk iránti kötelességet teljesítünk tehát akkor, midőn a városi villamos művet pártoljuk, midőn villamos világítással üzleteinket, magánlakásunkat ellátjuk.

Bizalommal fordulunk városunk minden polgárához, s kérjük, hogy ezen városi vállalat támogatása által önmaguknak is biztosítsák azon anyagi előnyt, amely a villamos világítás használatával jár.

Igyekezzenek bevezetni még az építkezés befejezése előtt a magánvilágítást, mivel azok, a kik azt teljesítik, a szabályrendelet által biztosított azon előnyben részesülnek, hogy az árammértő óráért díjat nem fizetnek s a fővonaltól az árammértő óráig a vezeték a város díjmentesen készíti el.

A vezetékhalózat beosztása céljából szükséges, hogy az építkezés megkezdése előtt tudjuk azt, hogy egyes utcákban hány magánháznál számíthatunk arra, hogy a villamos világítást igénybe fogják venni, hogy így az összekötötést a fővezeték elkészítésével egyidejűleg eszközölhessük.

Felkérjük ezért a város polgárait, miszerint a kézbesített bejelentési ívet kitölteni, azt kiküldött közegeinknek folyó évi április hó végéig átadni, vagy pedig az építést teljesítő vállalat Ganz és Társa czég irodájába (Kossuth Lajos-utca, Mezey-ház) beküldeni sziveskedjék.

Hogy a közönség érdeke minden irányban megóva legyen, gondoskodtunk arról, hogy a magánvezeték teljesen megbízhatóan készíttessék el s szakközgeink felügyelnek arra, hogy minden egyes vezeték a tervezetnek megfelelően az előzetesen bemutatott anyagokból készíttessék.

Kötelességszerűleg gondoskodtunk arról, hogy a magánbevezetés készítése minél olcsóbban eszközöltessék s a bevezetést teljesen szabad versenynek hagytuk, de a városi hálózat készítője, Ganz és Társa czég kötelezte magát, hogy a hozzáforduló feleknek irodájában (Kossuth Lajos-utca, Mezey-ház I. emelet) a bevezetés tervét és költségvetését díjmentesen elkészíti s a szükséges felvilágosítást megadja.

Világosan megjegyezzük, hogy a bejelentési lapok benyújtása által — melyek csak a vezetékhalózat készítésénél szükségesek, a közönség semminemű kötelezettséget nem vállal s habár az a Ganz és Társa czégnél, mint a városi hálózat készítésénél nyujtandó be, jogában áll a közönségnek a magánbevezetést tetszése szerint bármely más szerelővel vagy vállalkozóval készíttetni.

Midőn értesítjük a város közönségét, hogy magánvilágításra a szabályrendelet szerint a villamos áram

Világítási czélokra kerül:

1 drb	10 gyertyás izzólámpa	áram órák.	2-2 fill.
1	>	>	> 3-5 >
1	>	>	> 7 >
1	>	>	> 24 >
1	>	>	> 28 >
1	>	>	> 37 >
1	>	>	> 42 >
1	>	>	> 48 >
1	>	>	> 56 >

Motorok hajtására vagy más ipari czélokra kerül:

1/4	lóerő motor árama	1 óráig mintegy	10 fillérbe
1 1/2	>	>	> 20 >
1	>	>	> 30 >
2	>	>	> 55 >
3	>	>	> 82 >
5	>	>	> 135 >

Felkérjük polgártársainkat, hogy a város jól felfogott érdekéből a villamos világítást magánlakásaikba, üzleteikbe tömegesen vegyék igénybe, a bevezetést folyó évben teljesítsék s a bejelentési lapokat vagy közvetlenül a vállalkozó Ganz és Társa czég irodájába (Kossuth Lajos-utca, Mezey-ház I-ső emelet) vagy kiküldötteinknek mielőbb átadni sziveskedjenek.

Kelt Nagyvárádon, 1903-ik évi márczius hó 3 án.

A városi tanács.

szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó termése is) mert meg kell ismerni, hogy melyik nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak

alkalmas fajokat ültettek, azok 3-4 éven elültették házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekegyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legregekebb

disze anélkül, hogy legkevesebb helyet is el foglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vo. atkozó színes fénynyomatú katalógus bármikor ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Ermelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Olcso cseh libatollak

1 font csak 60 krajczár. Kitűnő egészen friss szürke libatollak, kézzel foszlva 1 font (1/2 Kilo) csak 60 kr. és ugyanaz jobb minőségben csak 70 kr. 10 fontos 5 kilo postacsomagokat próbaként küld postai utánvétellel

J. Krasa, Bettfedernhandlung in Smichow bei Prag (Böhmen 760).

Kicsérelés biztosított. Kérem a pontos címre ügyelni. 223.

convertált 4²/₁₀ os egységes állam- adóssági kötvények lebélyegzését díjmentesen

eszközlí és erre vonatkozó felvilágosításokkal készséggel szolgál a

Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank Nagyváradon.

Hirdetmény.

A Nagyvárad takarékpénztár, Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Biharmegyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank bejegyzett nagyváradai cégek ezennel közhirre teszik, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hóig heverő tőkék után 3 1/2 % -ot. 3. a zárlatközi időben nem teljes 4 hóig heverő tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hóig hevernek, de betéti idejük a zárlat által megszakított olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó el nem telt:

a zárlat előtti időre 3 % -ot
a zárlat utáni időre 3 1/2 % -ot

A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a belevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik.

Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-és napjától kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyvárad 1903 február hó 14-én.

Nagyvárad takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk., ipar- és terményhitelbank r. t.
Biharmegyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és iparbank r. t.

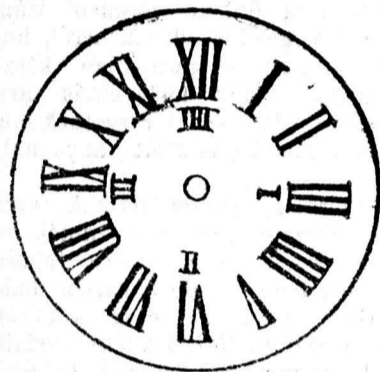
158

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy 6 szobás utcai lakás f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél.

160.

Szamos kitüntetés!

Szamos kitüntetés!

DADAY JÓZSEF utóda

Mezey Dezső

műlakatos és toronyórás

Nagyvárad, Szent János-utca 320. sz.

Van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmét felhívni a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és a legmodernbeiből berendezett

műlakatos és toronyóra műhelyhelyiségemre,

hol több kiállításon kitüntetett szerkezetű TORONYÓRAIM vörös fémből készült főkeretekkel s a felhuzást könnyítő, a legzélészerűbb módon alkalmazható külön mozgó orsókkal s a súlyemelő czinkezett vassdronyokteletet tartó vashengerekkel és ingaszabályozó csavarokkal vannak ellátva.

KÉSZ TORONYÓRAIMNAK jóállás felelősség mellett felállítását is elvállalom, melyek pontos járásáért szavatolok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

MEZEY DEZSŐ,

műlakatos és toronyórás.

216

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI

szabókellékek

és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Ajánlja tavaszi újdonságait, u. m.

Hölgyeknek: szalagok, csipkék, ruhadiszek, nap-
ernyők, művirágok, harisnyák, zsebkendők, övek, bőrtáskák stb.

Csipke- és túll-gallérok és boák!!

Uraknak: Nappali- és háló-ingek, gallérok, kezelők,
nyakkendők, nyakkendőtlük és inggombok,
esőernyők, harisnyák és lábttyük, nadrágtartók, sweatterek, tornaingek, zsebkendők stb.

Keztyű és
derékfűző (mieder)

gyári raktár!

Szabóknak és varrónőknek árengedmény.

Szabókellékekben nagy választék!

Rövidáruban újdonságok és czélszerű

Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek.

különlegességek.